

KRONIKA

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Nagradu »JUDITA«
za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini u 2002. godini
dobio je NIKOLA BATUŠIĆ
za knjigu
»STARIJA KAJKAVSKA DRAMA«

Zagreb, Disput, 2002.

O b r a z l o ž e n j e

Djelo *Starija kajkavska drama* akademika Nikole Batušića ima obilježje znanstvene monografije o sjevernohrvatskoj dramskoj baštini XVIII. stoljeća te prvih desetljeća XIX. stoljeća, iako se sastoji od trideset, središnjom temom povezanih, radova. Nagrađenik je, naime, proučio vrijedne tekstove i građu imenovanih i bezimenih auktora, tek neznatno objavljenu i istraženu. Svoju je obradbu stoga temeljio na vlastitom čitanju starih rukopisa po knjižnicama i arhivskim zbirkama. Broj tekstova, koje je obradio, pružio mu je mogućnost i pravo na sintezu, a analize su, kako su to okolnosti nalagale, monografski usmjerene. Tekstološkoga su, filološkog, jezikoslovnog, dramaturškog, teatrološkog i komparatističkog karaktera naizmjenice. Kako je većinom riječ o malo poznatim i zanemarenim djelima, proučavatelj im je često davao i prvi stručni i znanstveni opis. Takvom koncentričnom metodom došao je do novih i važnih spoznaja o starijoj kajkavskoj dramskoj literaturi: periodizirao je i sistematizirao u tri glavne skupine, upozorio na potrebu tananijeg razlučivanja auktorskog statusa tekstova u kategorijama izvornog djela, preradbe i lokalizacije, uočio da se do sada prenaglašavala njihova mehanička ovisnost o stranim uzorima. Sukladno tome založio se da bi se u polazišnim istraživanjima i prosudbama trebalo uspostaviti ravnovjesje za kajkavske i južnohrvatske drame, koje se naslanjaju na inozemne modele. U književnopovijesnom pogledu, prema interpretacijama akademika Batušića, kajkavske drame oblikuju urbanu tematiku i uvode našu kulturu na krajju XVIII. stoljeća u sferu europskoga građanskog društva. Nagrađeno djelo akademika

Batušića izraziti je prinos percepciji vrijednosti nacionalnoga literarnog naslijeđa neštokavskoga jezičnog standarda kao čimbenika njegova bogatstva. Ono meritorno utvrđuje da naša davna kajkavska književnost, na primjeru dramske vrste, ima i nadnarječno i nadkrajevno obilježje, da je sastavnica u evoluciji hrvatske književne i kazališne kulture te da je istodobno europski pozicionirana. Zasluga je njegova pisca što je te aspekte metodološkom vrsnoćom prepleo u svojim istraživanjima, većinom pionirskim, i što im je objasnio internacionalni kontekst. Na taj je način desetke tekstova uključio u povijest hrvatske drame i proširio spoznaje o našoj književnoj baštini. Cijeneći navedene odlike knjige *Starije kajkavske drame* akademika Nikole Batušića, povjerenstvo Društva hrvatskih književnika odlučilo je dodijeliti joj nagradu »Judita« za 2002. godinu.

Zagreb-Split, 22. travnja 2003.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Nagrada

»DAVIDIAS«

za najbolji prijevod djela iz hrvatske baštine na strane jezike
ili najbolju knjigu odn. studiju inozemnog kroatista o hrvatskoj književnoj
baštini u 2002. godini dobio je FRANCISCO JAVIER JUEZ GÁLVEZ
za monografski broj časopisa: *Studia Croatica*
(revista de estudios políticos y culturales), posvećen Marku Maruliću
Buenos Aires, XLIII (2002), br. 145 (142 str.)

O b r a z l o ž e n j e

U suvremenom proučavanju Marulićeva djela i njegove recepcije Španjolska je stekla zapaženo mjesto zahvaljujući trudu dr. Francisca Javiera Jueza Gálveza iz Madrida. Klasični filolog, slavist i kroatist, poznavatelj brojnih živih jezika, znanstvenik, prevoditelj i urednik, dr. Juez Gálvez djeluje kao profesor na Komplutskom sveučilištu u Madridu. Već se godinama bavi proučavanjem i prevođenjem hrvatske književnosti, a njegovu je pozornost unatrag pet godina osobito zaokupio Marko Marulić. Marulološka zauzetost našega madridskog kolege trovrsna je: istraživanje Marulićeve recepcije na Iberskom poluotoku od 15. st. do danas, prevođenje Marulićevih djela i organiziranje izložbi. Intenzivnije zanimanje za hrvatskog pisca započeo je prijevodom na španjolski knjige Bratislava Lučina *Marko Marulić 1450-1524* (Madrid 2000), koja sadrži opširnu studiju i izbor iz Marulićevih djela. Istražujući nazočnost Marulićevih djela u španjolskoj kulturi, identificirao je više od 140 starih izdanja u španjolskim knjižnicama i prikupio brojne podatke o njihovoj distribuciji, vlasnicima i uglednim čitateljima. U dvadesetostoljetnoj recepciji osobito ga je zaokupio udio hrvatskih emigranata u Španjolskoj. O tim i srodnim temama dr. Juez Gálvez govorio je na simpozijima u Splitu, Milanu i Padovi, održao predavanja u Lisabonu i Madridu, objavio više tekstova u španjolskoj i hrvatskoj periodici. Istaknuti je njegovu ulogu povjerenika izložbe *Marko Marulić y la Europa humanista* održane u madridskoj Nacionalnoj knjižnici 2002. godine (najveće ikad održane o Maruliću) i suradnika u pripremi izložbe *Letras y Armas del Renacimiento Croata* u Alcalá de Henares iste godine.

Budući da je dr. Juez Gálvez jedan od najpućenijih marulologa izvan Hrvatske i nedvojbeno najbolji znalac njegove španjolske sudbine, uredništvo časopisa *Studia Croatica* nije moralo dvojiti kome će povjeriti priređivanje monografskog broja posvećena Marulićevim obljetnicama.

Da bi pripremio *edición especial* buenosaireskoga časopisa, dr. Juez Gálvez preuzeo je na sebe višestruke zadaće: urednika, priređivača, auktora i prevoditelja — i to prevoditelja s drevne Marulićeve čakavice, s njegova humanističkog latinskog i mletačkog talijanskog te, kad je riječ o popratnim studijama i esejima,

sa suvremenoga hrvatskog, talijanskog i francuskog jezika. Kao prvorazredno recepcijsko svjedočanstvo, pa i jezičnu poslasticu, uvrstio je i uzorke španjolskih prijevoda iz 16. i 17. stoljeća: *Pjesmu o pouci Gospodina našega Isusa Krista obješenoga na križu* prema prijevodu fra Ludovika iz Granade tiskanom 1567. godine te ulomke *Evandelistara* i *Pedeset priča* prema spomenutom španjolskom izdanju iz 1655.

Svoj je izbor madridski marulolog koncipirao pomalo »nekanonski«, s naglašenom sklonošću prema humanističkoj komponenti opusa i s očitim afinitetom za Marulićeve iskaze osobne, privatne naravi. Uz ulomke iz najpoznatijih latinskih uspješnica (*Institucija* i drugi već spomenuti naslovi) čitatelju je ponudio nekoliko stranica iz *Tumača starih natpisa*, a zatim, u cjelovitim prijevodima, sva sačuvana privatna Marulićeve pisma (njih jedanaest na broju). Nije izostavio ni glasovitu *Poslanicu papi Hadrijanu VI*, kojoj je kao uvod poslužila izvrsna esejistička vinjeta književnika Grytzka Mascionija. Pjesnički odsječak opusa, uz nezaobilaznu *Pjesmu o pouci*, zastupljen je antologijskom poslanicom Franji Božićeviću sa Šolte i, dakako, ulomcima obaju epova, *Judite* i *Davidijade*.

Iz obilne literature o Maruliću prireditelj je uvrstio nekoliko starijih i novijih radova: esejističku sintezu Ivana Slamniga »Marko Marulić, kozmopolit i patriot« (za ovu prigodu činjenično ažuriranu s nekoliko bilješki), ishodišnu studiju Lea Košute o *Instituciji* i cenzuri »Sudbina i nevolje jedne Marulićeve knjige«, tekstove Bratislava Lučina (»Marulićev *Hercules moralisatus*«) i Darka Novakovića (»Marulićevi glasgowski stihovi«) te osvrst Mirka Tomasovića na knjigu o Maruliću objavljenju u Madridu 2000. godine (B. Lučin: *Marko Marulić 1450-1524*, edición española: F. J. Juez Gálvez). Svezak se zaključuje bibliografskim pregledom »Marko Marulić u *Studia Croatica* (1960-2002)« iz pera urednika marulićevskog temata.

Kao osobit prinos dr. Jueza Gálveza istaknuti je prve cjelovite prijevode na španjolski tako važnih Marulićevih tekstova kao što su posveta *Judite*, *Poslanica papi Hadrijanu VI* i pjesničko pismo sa Šolte. Poslanice pak Katarini Obirtića, izvorno pisane visoko stiliziranom čakavicom, ovdje su prvi put prevedene na koji strani jezik. Prevoditeljjev trud stoga zavrjeđuje naše priznanje, pa i divljenje zbog pouzdanosti i stilske primjerenosti španjolskih verzija.

Namijenjen u prvom redu čitateljima hrvatskoga porijekla koji više ne vladaju jezikom stare domovine, ali su i dalje vezani za nju osjećajem pripadnosti i nostalgije, časopis *Studia Croatica* zbog svjetske je raširenosti španjolskog jezika neobično važan glasnik hrvatskih tema u međunarodnim kulturnim i stručnim krugovima. I zbog te činjenice, a dakako i zbog zanimljivih tekstova u odličnu prijevodu, čestitati je prevoditelju i prireditelju na ovom svesku koji znači prvorazredan dobitak ne samo za španjolsku, nego i za svjetsku recepciju oca hrvatske književnosti.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Nagrada
»SLAVIĆ«

za najbolji autorski knjigom objavljeni prvijenac u 2002. godini dobio je
FRANC ROTTER za knjigu »CROATIA LIBERATA«
Eisenstadt/Željezo, Hrvatsko štamparsko društvo, 2002.

O b r a z l o ž e n j e

U paklenoj vrućici sve bolesnijega tijela koje nezaustavljivo iščezava, u boli koja razjeda dušu prepunu neostvarenih snova, Franc Rotter (Gerištof, 23. VIII. 1970. — Gornja Pulja, 15. II. 2002.) ispisao je poemu/zbirku *Croatia liberata* u iznimno polemičkom, proživljenom i nadasve neočekivanom obzoru i ritmu gradišćanskohrvatske književne prepoznatljivosti, u začudnoj žestini i ekspresiji, u do kosti ogoljenom krik i vapaju na pomućenim i neusklađenim stazama smisla, istine, i jezika — jedinoga utočišta.

Preosjetljivi i odani zatočenik Matoševe *Mòre*, u ispovjednom tonu odveć blizak radijaciji kamovljevske i krležijanske negacija, Rotter je u naslovljenoj zbirci stihova koliko izazovan i intrigantan i dvojbjen, toliko uistinu i iskren, jedinstven, patnik koji opominje i proziva: »*U ruka držite moj žitak. Ovo je moj teštament i moj rodni list, skradnja moja ura i nov početak, buna, obnova i totalni boj, u kojim sam jur sve dao, još i zadnji izdah svoj; ali uprav ta sapa ide sada svojim putem i neće se ugasiti oganj mojih riči, dokle mar jedan čovik odsapne duh, ki u žaru njih sviti. Ovo nije porod od tmine, već porod u tamninu, u ovu gradišćansku i gradišćanskohrvatsku škurinu človičjega pakla.*«

Smrt ga je preduhitrla dok je pripremao disertaciju pa nije dočekao ni tiskanje svoga pjesničkoga prvijenca — u kojem je iskazao i potvrdio zavidno umijeće, sugestivnost i osustavljenost pjesničkoga izraza i nove silnice i mogućnosti gradišćanskohrvatske književnojezične opstojnosti. »*Bio je ufanje našega budućega gradišćanskohrvatskoga znanstvenoga života, jezikoslovac, povjesničar književnosti, človički, ki će prednjačiti pred mladinom naših ljudi. Ali sudbina mu je odredila drugačije.*«

Zagreb-Split, 22. travnja 2003.